

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34410
Nom	Societat i medi ambient: població i recursos naturals
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1310 - Grau Sociología	Facultat de Ciències Socials	3	Segon quadrimestre
1924 - Doble Grau en Sociologia i Ciències Polítiques i de l'Administració	Facultat de Dret	4	Segon quadrimestre
1925 - Doble Grau en Sociologia i Ciències Polítiques i de l'Administració	Facultat de Ciències Socials	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1310 - Grau Sociología	3 - Estructura social i canvi social	Obligatòria
1924 - Doble Grau en Sociologia i Ciències Polítiques i de l'Administració	6 - Assignatures obligatòries de quart curs	Obligatòria
1925 - Doble Grau en Sociologia i Ciències Polítiques i de l'Administració	6 - Assignatures obligatòries de quart curs	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
CABREJAS HERNANSANZ, MARIA LUISA	330 - Sociologia i Antropologia Social

RESUM

L'assignatura es dedica en general a l'estudi de les relacions entre la societat i el medi ambient natural i, més concretament, a les relacions entre aquest últim, la població i els recursos. L'organització dels continguts segueix les connexions entre els problemes mediambientals i alguns grans àmbits de la sociologia. S'inicia amb un repàs a qüestions epistemològiques, dedicant especial atenció a dos aspectes que han reaparegut amb força en el context de les ciències ambientals: la conveniència i els límits d'una nova aproximació entre ciències socials i naturals i, també, la reformulació d'alguns dilemes clàssics del mètode de les ciències socials. Es tracta a continuació la possibilitat d'un enfocament sociològic de les

qüestions pròpies del nucli transdisciplinar de les ciències ambientals, entorn sobretot al concepte de sostenibilitat i a l'anàlisi de la capacitat de càrrega per a éssers humans (els límits al creixement i el sistema població-recursos-medi ambient). En el nucli següent s'atén a l'esfera o subsistema cultural, tant quant a la configuració d'opinions, valors i actituds com referent a les formes o estils de vida. S'inclou també una discussió d'un altre concepte transdisciplinar que és pertinent en aqueixa esfera: el de suficiència. S'inclou a continuació una part dedicada a examinar els principals corrents i propostes en la sociologia ecològica, en la qual es discuteix la discontinuïtat (o continuïtat) entre la sociologia mediambiental i la tradició sociològica, tant pel que fa a la teoria clàssica com a les sociologies de la segona meitat del segle XX, tractant amb més deteniment els elements de connexió i ruptura amb l'ecologia humana i amb el materialisme històric, així com el debat sobre realisme i construccionisme. També es dedica atenció a revisar les relacions entre els problemes ecològics i diverses articulacions i processos rellevants per a l'estudi de l'estructura i el conflicte social: l'estratificació, el gènere, les relacions laborals, les formes dels assentaments humans, la mundialització...; així com a algunes qüestions més pròximes a la sociologia política, com les implicacions de la crisi ecològica per a la democràcia moderna i els processos de definició de polítiques de medi ambient a diferents escales geogràfiques. Finalment, s'aborda la relació entre la crisi ecològica i el canvi social. El principal concepte sorgit en aquest àmbit, el d'un desenvolupament sostenible, que és inherentment transdisciplinar, es connecta amb les noves propostes sobre modernització ecològica i ecologia industrial., amb l'anàlisi del moviment social ecologista, de la problemàtica del consum sostenible, de la sostenibilitat urbana o de l'impacte ambiental de les noves tecnologies.

CONEXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

1310 - Grau Sociología

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

- Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Elaborar informes i diagnòstics sobre problemàtiques socials.
- Treballar en equip amb una perspectiva multidisciplinària.
- Comunicar amb claredat de forma oral i escrita teories, problemàtiques i propostes de caràcter sociològic emprant les noves tecnologies de la informació i comunicació.
- Aplicar els principis del codi deontològic professional de la Sociologia i desenrotllar el compromís enfront dels problemes socials.
- Respectar i promocionar els drets fonamentals, la igualtat entre hòmens i dones, la igualtat d'oportunitats i la no discriminació, els valors democràtics i la sostenibilitat.
- Aprendre de forma autònoma i desenrotllar la iniciativa en l'àmbit sociològic.
- Analitzar les relacions entre població, recursos i medi ambient i les condicions socials de la sostenibilitat.
- Analitzar les dades empíriques sobre l'estructura, el canvi i els problemes socials.
- Conèixer i utilitzar les fonts de dades secundàries útils per a la Sociologia.
- Relacionar i integrar informació sobre els fenòmens socials provinent de fonts primàries i/o secundàries.
- Analitzar els fenòmens socials adoptant una perspectiva multidisciplinària (sociològica, psicosocial, econòmica, política, històrica i antropològica) .
- Comprendre l'organització politicoeconòmica i l'evolució històrica de les societats contemporànies en l'àmbit global i local, i la seua relació amb les dinàmiques i els processos socials.
- Conèixer els instruments necessaris per a elaborar, executar i avaluar programes de polítiques públiques i projectes d'intervenció social.
- Conèixer les institucions de la societat del benestar que contribueixen a salvaguardar els drets socials.
- Conèixer els impactes i costos socials i ecològics dels projectes de desenrotllament.
- Conèixer les ferramentes per a intervindre en situacions de crisi i conflictes socials.
- Identificar i mesurar factors de vulnerabilitat social.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

En superar el curs, l'estudiant / a haurà de:

- Conèixer els principals impactes de l'activitat humana sobre els sistemes naturals dels quals depèn la vida social.

- Conèixer els principals efectes que les alteracions del medi ambient tenen en l'estructura i el canvi social, en la cultura i en la política, així com les dimensions específicament sociològiques de tot l'exposat.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Les ciències socials i la relació entre medi ambient i societat

La relació entre societat i natura: metàfores i definicions. Població i medi ambient: mediacions socials. Ecocentrisme i antropocentrisme, excepcionalisme i excepcionalisme.

2. Població, recursos i ambient. L'exploració dels límits

Els arguments del neomalthusianisme: població i producció d'aliments. Fonts d'energia: combustibles fòssils i el debat sobre alternatives energètiques. El concepte de sostenibilitat.

3. Percepció social dels problemes mediambientals

Què pensem sobre el medi ambient? Medi ambient: per què pensem el que pensem? Per què el que pensem sobre el medi ambient sembla tenir poc a veure amb el que fem? Cultura de la suficiència i estils de vida.

4. Les sociologies del medi ambient

Ecologia humana i nou paradigma ecològic. Economia política del medi ambient. Modernització ecològica. Societat del risc. Ecofeminisme. Desenvolupament sostenible. Decreixement.

5. Canvi social. Doctrines i mesures. Àmbits d'anàlisi

Anàlisi de fluxos materials: desacoblament sense desmaterialització. Sustentabilitat i equitat. Indicadors i mesures. Tecnologies de la informació i medi ambient. L'impacte ambiental del consum de les llars. Sustentabilitat urbana.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	10,00	0
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Elaboració de treballs individuals	15,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Es combinaran classes teòriques (exposició a càrrec del professor i participació dels estudiants a partir de les qüestions plantejades) i classes pràctiques (a partir del treball realitzat prèviament i a l'aula pels estudiants, de forma individual i en grups). Es realitzaran activitats de tutoria i, eventualment, seminaris i altres activitats formatives específiques.

Lliçó magistral participativa.

Treball cooperatiu.

Recerca de dades documentals i estadístiques.

Sessions de discussió i anàlisi grupal a partir de materials com pel·lícules, documentals, exposicions, conferències, etc.

Assistència i participació activa en tallers, seminaris i conferències.

Tutories individuals i en grup d'orientació, seguiment i supervisió.

AVALUACIÓ

• S'avaluarà un treball individual (20%), un treball en equip (20%), les tasques realitzades a classe i la participació activa dels estudiants al llarg del curs (10%). Aquestes activitats realitzades en avaluació contínua tindran en compte tant l'adquisició de competències com l'adquisició dels coneixements propis de l'assignatura i tindran un pes del 50% de la qualificació final.

- L'examen escrit constituirà l'altre 50% de la nota final de l'avaluació contínua. Aquest examen podrà incloure proves objectives o semiobjectives, resolució de problemes, proves de resposta breu, assaig, resolució de casos o altres opcions similars. En tot cas s'explicitaran sempre els criteris i processos propis de cada instrument d'avaluació, així com els resultats dels mateixos i la seva relació amb la qualificació final. La qualificació obtinguda en l'examen se sumarà a la nota final sempre que aquest estiga aprovat amb un mínim de 5 sobre 10.
- La no assistència a més de 4 classes comportarà la fi d'avaluació contínua. Això significa que l'avaluació es farà a través d'un únic examen específicament dissenyat per als estudiants en avaluació no contínua i comptarà el 100% de la qualificació final.
- Sistema de qualificacions. S'expressarà mitjançant qualificació numèrica d'acord amb el que estableix la normativa (RD 1125/2003 de 5 setembre) pel qual s'estableix el sistema europeu de crèdits i el sistema de qualificacions en les titulacions universitàries de caràcter oficial i vàlidesa en tot el territori nacional.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- García, E.: Medio ambiente y sociedad: la civilización industrial y los límites del planeta. Madrid, Alianza, 2011.

Complementàries

- Almenar, R.; Bono, E. i E. Garcia (dirs.): La sostenibilidad del desarrollo: el caso valenciano. València, Universitat de València/Fundació Bancaixa, 2000.
- Almenar, R.; Bono, E.; Diago, M.; Duart, P.; Garcia, E.; Martínez, M.; Merelles, A.; Pasqual, A.; Sánchez, A.M.; Santos, J.A.: La situació del País Valencià 2007: Indicadors i tendències de desenvolupament social i sostenibilitat mediambiental. València, Ed. Germania/Confederació Sindical de Comissions Obreres del País Valencià, 2007.
- Ballesteros, J. i J. Pérez Adán (ed.): Sociedad y medio ambiente. Madrid, Trotta, 1997.
- Cabrejas, M. i E. Garcia: València, l'Albufera, l'horta: medi ambient i conflicte social. València, Universitat de València, 1997.
- Colectivo Revista Silence: Objetivo decrecimiento. Barcelona, Leqtor, 2006.
- Diamond, J. M.: Colapso: por qué unas sociedades perduran y otras desaparecen. Barcelona, Debate, 2006.
- Dobson, A.: Pensamiento verde: Una antología. Madrid, Trotta, 1999.
- Durning, A.T.: ¿Cuánto es bastante?. Barcelona, Apóstrofe, 1994.
- Ehrlich, P.R. i A.H. Ehrlich: La explosión demográfica: el principal problema ecológico. Barcelona, Salvat, 1993.

- Galiana, A.: Nosaltres els humans: l'ecologia d'uns animals mitjanament intel·ligents. Alzira, Bromera/Universitat de València, 1999.
- Garcia, E.: Los límites desbordados: Sustentabilidad y decrecimiento. Trayectorias, vol IX, nº 24, 2007, pp. 7-19.
- Garcia, E.: Consumo y medio ambiente en el País Valenciano (1980-2000). Papers, nº 82, 2006, pp. 97-120.
- Garcia, E.: Sostenibilidad, conflicto, convivencia y la ciudad del postdesarrollo. Bioconstruir, nº 4, 2006, pp. 23-32.
- Garcia, E.: El trampolí fàustic: ciència, mite i poder en el desenvolupament sostenible. Alzira, Germania, 1995.
- Garcia, E. i M. Martínez Iglesias: Medio ambiente y desarrollo económico en los inicios del siglo XXI. Panorama Social, nº 13, 2011, pp. 121-133.
- Girardet, H.: Creando ciudades sostenibles. Valencia, Ed. Tilde, 2001.
- Gras, A.: La evolución técnica y la cuestión ecológica: la civilización termo-industrial y la técnica como hecho social. Pasajes, nº 33, 2010.
- Heinberg, R.: Se acabó la fiesta. Benazque, Barrabés, 2006.
- Martínez Iglesias, M. i J. Sempere (ed.): Ciencia, participación y sostenibilidad en los conflictos socio ecológicos. Arxius de Ciències Socials, nº 25, 2011 (número monogràfic).
- Martínez Iglesias, M.; Lerma Montero, I. i E. Garcia: Políticas de medio ambiente y participación ciudadana. CIRIEC-España, nº 61, 2008, pp. 179-201.
- Meadows, D. H.; Randers, J.; Meadows, D. L.: Los límites del crecimiento: 30 años después. Barcelona, Galaxia Gutenberg, 2006.
- Pearce, F.: La última generación. Benazque, Barrabés, 2007.
- Pardo, M. (ed.): Sociología y medioambiente: estado de la cuestión. Madrid, Fundación Fernando de los Ríos/Universidad Pública de Navarra, 1999.
- Riechmann, J.: ¿En qué estamos fallando? Cambio social para ecologizar el mundo. Barcelona, Icaria, 2008.